

Terno thaj nakhes maripe ande paše relatsia

Maripe ande paše relatsia šaj te avel but bajura. Univar si o dat vaj e dej khaj si nasul. Univar jekh pral vaj phej. Šaj vi te avel varikhon kaver anda familja. Vaj čiro piravno. O maripe šaj te avel psyhično, fyzično vaj seksualno. Kado šaj te avel kana varikhon:

- Phenel tuke variso žungalo thaj nasul vaj šunes kasave bajura ke san čoro thaj kančesko
- Pizdel, marel, rugij vaj dukhavel tut varisar
- Parančulij thaj inkrel kontrola pe tute thaj šol tut te keres bajura pe zor so či kames
- Daravel tut ke bišavel tut varikhaj vaj ke šudel tut avri anda kher vaj phandavel tut ando kher
- Šol tut zorasa te keres variso seksualno
- Šol tut zorasa te inkres uni bajura te na keres lažavo a familjake
- Marel varikhas ande familja

Tut si čačipe pe protektsia thaj žutipe

Normalno si te lel jekhes dar thaj te brigij o manuš kana nakhel varikhon maripe. Važno si te vorbij pe varikhasa khaj šunel thaj kamel te žutij tut. Kana varikhon si tela 18 berš si von mindik tela e maj phure manušengi responsebilita. Khaj o socialo biris te les žutipe kusa protektsia thaj kaver praktične buča.

Biris te les žutipe kusa:

- Žutimasko vorbipe
- Žutipe te trajis kaver thaneste tela skurto vrama
- Žutimasko vorbipe čira familjasa te les žutipe te nakhaven konfliktura

Len amentsa kontakto te birisaras te žutisaras tut. Biris te aves anonymo thaj či trobus te phenes sar bušos thaj khaj trajis.

Kana si bari dar, vorbin mindik 112.

Len kontakto kusa:

- **Bučako than:** Barn och ungdomsenhetens mottagningsgrupp
- **Telefonosko numero:** 08-58169000
- **Internetoski righ:** www.upplands-bro.se
- **Vizitaki adresa:** Furuhällsplan 1, Kungsängen

Šavora khaj nakhen maripe ande pašē relatsia

Kana nakhel pe maripe šaj avel:

- Te mardžos (sa khatar malajimata, pizimata, seksualno dukhajipe, nasulipe thaj darajipe khaj psyhične buča)
- Kana dikhel pe vaj šunel pe kana si maripe
- Te dikhel pe marimaske semnura (sar eksemplu vuneti mas, phagerde bajura khere, dar)
- Te ačarel pe nasulipe ando kher

But anda e šavora ačaren so kerel pe ande familja vi te si kade ke e manuš či pačan kodo. Šavora len sigo sama kana naj jekheske mišto, feri na mindig phenen sar von ačaren ande kodi situatsia. Kodo si si lenge čores sikadžol pe maj angle ande lengo khelipe vaj sar von inkren pe kaver thanende.

De opre e dar (orosanmälan)

Ghindos ke jekh šavoro nakhel nasulipe? De kodo opre khaj o socialo. Socialo dikhel perdal e situatsia, del žutimasko vorbipe thaj kerel kodo so si musaj ande kodol situatsi.

Uni manuš khaj keren buči pe uni thana musaj te den opre kadal buča pala zakono. Kado si tuke so keres buči ande škola, nasvalimasko žutipe vaj ande policia.

Dumo thaj žutipe šavorenge so nakhle maripe

Khaj o socialo lel o šavoro thaj e familja žutipe. Sar eksemplu:

- Vorbimasko žutipe
- Šavorikane buča ande grupa
- Žutipe ande dadeski/dejaki rola te avel sar maj feder e šavoreske
- Kontaktovo manuš vaj kontaktovo familja
- Kaver buča te si e situatsia akutno, sar eksemplu o šavoro šaj jutij ande jourako kher (jourhem)

Kana si bari dar, vorbin mindik 112.

Len kontakto kusa:

- **Buča ko than:** Barn och ungdomsenhetens mottagningsgrupp
- **Telefonosko numero:** 08-58169000
- **Internetoski righ:** www.upplands-bro.se
- **Vizitaki adresa:** Furuhällsplan 1, Kungsängen